

KIÁLLÍTÁS A 30 ÉVES BORSODI TÁJHÁZ ALAPÍTÓ IGAZGATÓJA, LAKI-LUKÁCS LÁSZLÓ EMLÉKÉRE

Bodnár Mónika

Borsodi Tájház Vadászy-háza
(2021. június 25. – szeptember 5.)

Tisztelt Hölgyeim és Uraim, kedves megnyitói közönség!¹

Harminc évvel ezelőtt, 1991-ben nyitotta meg kapuit látogatói előtt Edelényben a Borsodi Tájház. Ebből az alkalomból emlékezünk az intézmény alapító igazgatójára, Laki-Lukács Lászlóra, aki az alapítástól, sőt már azt megelőzően, a Borsodi Tájház első épületének megvásárlásától, 1987-től egyengette az intézmény sorsát mintegy bő tíz éven át, 1999-ig.

Laki-Lukács László könyvtáros, népművelő, vázszoző, muzeológus, honismereti kutató, néprajzi gyűjtő, könyvszerkesztő, pedagógus, családfa-kutató és még ki tudja, mi minden volt. S emellett rendkívül jó közösségi ember. Sokrétű tevékenységének minden részét nem tudjuk bemutatni, még csak felvillantani sem, jelen kiállítással elsősorban a Borsodi Tájház alapításával és működtetésével kapcsolatos időszakra koncentrálunk. Ehhez az ő maga által készített fotóalbumot hívjuk segítségül. A fotóalbum lapjain fellelhetők az alapításhoz, az épület felújításához kapcsolódó fotók, a legfontosabb rendezvényeken készült felvételek. Hiszen a megnyitót követően a tájház megtelt élettel. Az állandó kiállítás mellett időszaki kiállításokat szervezett, könyvbemutatóknak, baráti összejöveteleknek adott helyet az impozáns épülethez. Én magam is szép emlékként őrzöm a Rémiás Tiborral közösen szerkesztett Bódva-völgyi tanulmánykötetünk itteni bemutatóját és az azt követő baráti találkozót a pajtában.

*Bodnár Mónika megnyitja a kiállítást
(A Hadobás Pál Művelődési Központ, Könyvtár és Közérdekű
Muzeális Kiállítóhely archívumából)*

*Kércsi Tibor, az intézmény új igazgatója a kiállítás
megnyitójával és a Laki-Lukács családtagokkal
(A Hadobás Pál Művelődési Központ, Könyvtár és Közérdekű
Muzeális Kiállítóhely archívumából)*

Laki-Lukács László nem csak a helytörténet és a néprajz irányába nyitotta meg a tájház kapuit. Rendkívül jó kapcsolatot épített ki a borsodi földvár régészeti feltárását végző szakemberekkel, az ásatást vezető Wolf Máriával és kollégáival. Így vált a Borsodi Tájház a régészeti ásatás bázisává.

Laki-Lukács László a Tájház kiállításának rendezési munkálatait megelőzően, de azt követően is, nagy súlyt fektetett arra, hogy felkutassa azoknak az edelényi családoknak a leszármazottjait, akik jelentős szerepet játszottak a település fejlődésében. S nemcsak felkutatta őket, megismerkedett velük, hosszas beszélgetéseket folytatott, feljegyezte történeteiket, családfakutatásokat végzett számukra, legtöbbjükkel szoros baráti kapcsolatot alakított ki.

Laki-Lukács Lászlóról nem lehet megemlékezni anélkül, hogy meg ne említenénk a szötteket, a textilművességet, két vonatkozásban is. Egyrészt azért, mert ő maga is mestere volt ennek a szakmának, 1986-ban ennek egy remek mestermunkával bizonyosságát is adta. A három szél pamutvászonból varrott díszabrosz, melyet piros és nyers színű felszedéssel szőtt, ennek a kiállításnak is egyik legfigyelemreméltóbb darabja. A három szél úgynevezett *minden ember varrásával* van összedolgozva, két végén kézzel beszegve. Minden szél végén háromosztatú, 14 cm szélességű, szedett mintasor van: két geometrikus mintasor között egy rozsmaringágas mintasor látható. Az abrosz felületét tíz centiméterenként ritmusosan változó piros és nyers színű, keskeny, szedett csíkok díszítik, ezek félnyüstös szedéssel lettek beleszőve. A középső szél két végén a mintába be van szedve egy idézet az Énekek Énekéből: *TÉGY ENGEMET MINT*

¹ Elhangzott 2021. június 25-én, a Múzeumok Éjszaka-alkalmából rendezett ünnepi kiállítás megnyitóján.

Lukács Gyöngyvér a család nevében köszönti a megjelenteket
(A Hadobás Pál Művelődési Központ, Könyvtár és Közérdekű
Muzeális Kiállítóhely archívumából)

A megnyitó közönség egy része
(A Hadobás Pál Művelődési Központ, Könyvtár és Közérdekű
Muzeális Kiállítóhely archívumából)

**EGY PECSÉTET / AZ TE SZÍVEDRE / ÉS MINT
EGY BÉLYEGET AZ TE KARODRA.** (Olykor a Z
betűk fordítva vannak szedve.). A másik végén:
**MERT ERŐSB AZ SZERETET / MINT AZ HALÁL /
LUKÁCS LÁSZLÓ 1986,** a másik oldalon: **ÉNEKEK
ÉNEKE VIII. 6.**

Saját készítésű szöttesei mellett figyelmet érdemel textilgyűjteménye, melynek alapját a szűkebb és tágabb családban összegyűjtött, a mindennapi használatból kikerült textilfeleségek jelentik. Később a gyűjtést kiterjesztette a családról a barátok, ismerősök felé is. Évtizedeken át gyűjtötte a Bódvölgyi textileket, elsősorban síktextileket. A teljes gyűjtemény kb. 1500 darabból áll, ezek készítési ideje a 19. század második felétől a 20. század végéig datálható. A gyűjtemény számban és minőségben is jelentősebb része már leltározásra előkészítve várja, hogy bekerülhessen a miskolci Herman Ottó Múzeum gyűjteményébe. Ugyanis Laki-Lukács László 2015-ben azzal a kéréssel és ajánlattal kereste meg intézményünket, hogy legyünk segítségére a textilgyűjtemény adatainak rögzítésében (kvázi leltározásában), ő pedig ezt követően felajánlja azt intézményünknek. A munka 2016-ban és 2017-ben folyt, általában heti rendszerességgel egy napot szántunk rá. Mintegy másfél éven keresztül tudtunk együtt dolgozni, 2016-ban 30, 2017-ben 12 alkalommal találkoztunk, s a közösen elvégzett munka eredményeként 1200 darab tárgy adatai kerültek feljegyzésre, s ezek egy részéről fotók is készültek. 2017 nyarán a munkát azzal a reménnyel függesztettük fel, hogy ősszel folytatjuk. Sajnos Laki-Lukács Lászlónak augusztus 1-én bekövetkezett váratlan halála miatt erre már nem kerülhetett sor. De bízunk abban, hogy akaratával összhangban a textilgyűjtemény sorsa rövidesen rendeződik.²

Munkássága során számos emléklapot, oklevelet, díjat, kitüntetést kapott. Ezek között vannak civil szervezetek és központi szervek által adományozott városi, megyei, országos és állami kitüntetések is.

Laki-Lukács László kedélyes, megelégedett és szerény ember volt. Aki ismerte, bizonyára jól emlékszik kedélyes mosolyára, fő közlekedési eszközökre, a kerékpárra és a méretes aktatáskára, melybe belefértek a dossziék, dokumentumok, s minden, amivel még dolgoznia kellett.

Őrizzük őt emlékezetünkben ilyen kedélyes emberként, barátként, s ünnepeljük együtt szakmai munkásságának egyik beérett gyümölcsét, a 30 éves Borsodi Tájházat. Köszönöm az intézmény új vezetőjének, Kércsi Tibornak a kiállítás megnyitására való felkérést, vállalt munkájához sok sikert, a kiállítás látogatóinak élményekben gazdag ittlétet kívánok.

A kiállítás megnyitóján közreműködő zenészek, Kovács Marcell és Balog Erzsébet, valamint vendégük, Bognár Lili Janka
(A Hadobás Pál Művelődési Központ, Könyvtár és Közérdekű
Muzeális Kiállítóhely archívumából)

² Örömmel szolgál, hogy azóta a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával a gyűjtemény jelentős része már bekerült a Herman Ottó Múzeumba.